

vil spinde bort under Fæsternes Fodder. Det er saameget mere nødvendigt, at der gjøres Noget ved dette Forhold, som der, efter Alt, hvad man kan forskafe oplyst, ikke føres nogen Control med, hvorvidt disse Jorder, der indtages til Skovs Fredning og Oppløsning, virkelig blive beplantede med Skov. Man kan paavise flere Exempler, hvor saadan Jord er inddragen, uden at den er bleven anvendt efter sin Bestemmelse, men drives under Ploven, hvilket ikke kunde see, naar den tilhørlige Control var tilstede, og, uagtet Lovgivingen bestemmer, at saadan Jord kun skal kunne tages fra Fæstebesidderne, naar Hovedgaardslodden ikke frembyder noget passende Areal til Skovs Oppløsning, kan der paavises flere Steder, hvor man, omdenskjønt Hovedgaarden har et meget passende Areal dertil, dog har benyttet disse Lovbestemmelser til at tage det fastsatte Areal fra Fæstegaardene.

Med Hensyn til den 2den Paragraph i Lovforslaget, da er denne ogsaa bleven nødvendig paa Grund af den Praxis, der meer og meer bliver gjældende paa forskjellige Godser med Hensyn til Anvendelsen af den til Fæstegaardene hørende Gårdsejendom og Tørvestær. Det er jo ikke noget Nyt, at Godseierne, naar Fæsterner have plantet Gårdsel paa deres Jord, og det er voxet op til en vis Størrelse, hugger det bort og fører det hjem til eget Brug, medens man nægter Fæsteren selv Brugen deraf. Saadanne Exempler ere offentliggjorte, uden at Vedkommende have kunnet oplyse, at de vare urigtige, og maae altsaa ansees som paalidelige. Det Samme gjælder med Hensyn til Tørvestær. Ifølge Fæstelovgivingen skal Fæsteren have den fornødne Tørv udviiist fra det Tørvestær, der er henlagt til Fæstegaardslodden, men dette finder ikke altid Sted. Paa afskillige Godser indføres det i Fæstebrevene, at vedkommende Fæster skal have Tørv udviiist, saalænge Mosen befindes at kunne undvære den, men saa bruger man den Fremgangsmaade, at man sælger af Mosen, og, naar saa Fæsteren selv vil have Tørv, hedder det, at Mosen ikke kan undvære Noget. Men det kan dog umuligt være Meningen af Fæstelovgivingen, at det skulde være Godseierne tilladt at gjøre sig en Indtægt af

en Fæstegaards Tørvelod paa den Maade, at Fæsteren selv ikke kunde faae den fornødne Tørv. Endelig er det ogsaa efterhaanden blevet Skik og Brug paa flere Godser, at man ved Fæsteledighed, eller naar der er Tale om at sælge en Fæstegaard, stiller en Gårdsejershave eller Tørvelod fra Gaarden, — ja, man fordier endog ofte Afstaaelse af et Quantum Algerland, men derom er der jo ikke Tale i den foreliggende Lov, her er blot Spørgsmaal om Gårdsejersskov og Tørvestær. — Naar man siger, at der ofte ikke viser sig den tilhørlige Interesse hos Fæsterner for at kjøbe, selv om der bydes taalélige Vilkaar, saa lægger man ikke Mærke til, at en saadan Handel ofte forhindres netop ved den Fordring, der opstilles fra Godseierens Side om, at han forbeholder sig at tage den og den Gårdsejershave eller det og det Tørvestær fra Gaarden; dette er mange Gange den eneste Grund, hvorfor Kjøbet ikke bliver afsluttet.

Naar man nu vil tage samtlige disse Omstændigheder i Betragtning, saa er jeg overbevist om, at det ærede Thing vil erkende Nødvendigheden af, at vi komme til at rette paa dette forviklede og forqvælede Forhold, og at en Begyndelse hertil vil være gjort ved at gennemføre det Lovforslag, som her er fremlagt.

**Indenrigsministeren:** Jeg skal med Hensyn til denne Lov, der, om jeg maa sige saa, foreligger her i det sidste Dieblit, for der efter at ligge over til en følgende Session, indskrænke mig til nogle enkelte Bemærkninger. Først skal jeg da tillade mig den almindelige Indvending imod Forslaget, saaledes som det er affattet, at jeg ikke troer, at der er fremsørt Grunde af en saadan Beskaffenhed, at de i nærværende Tilfælde skulde kunne retsfærdiggjøre en Undtagelse fra det meget rigtige Princip, der ikke uden en tvingende Nødvendighed maa fraviges, det nemlig: at bestaaende Contractsforhold ikke maae roffes ved nye Love. Ved en Lov af den Art, som den her foreliggende, er der meget stor Forskiel paa, om den affattes saaledes, at den rammer bestaaende Contractsforhold, som ere stiftede i Henhold til den gjældende Lov, eller om den bestemmer, at den